Quellen und ihre Bearbeitung

Die Mehrzahl der Dokumente über die deutschen Kolonisten in Georgien stammt aus dem Historischen Archiv der Nationalarchive Georgiens. Bei den meisten Archivalien handelt es sich um handgeschriebene deutschsprachige Quellen in Kurrentschrift. Darunter befinden sich z.B. Kirchenbücher, Geburts-, Tauf-, Heirats- und Sterbeurkunden, Briefe und Verwaltungsunterlagen wie z.B. Protokolle der Kirchenräte, die über die verschiedensten Themen und Probleme der deutschen Kolonisten berichten. Diese Archivalien sind bisher noch kaum benutzt worden, da man damals die deutsche Kurrentschrift verwendete, die heute nicht mehr gebräuchlich ist und daher kaum noch gelesen werden kann. Außerdem haben wir Archivalien zu Elisabethtal/Asureti in der Sowjetzeit aus dem Regionalarchiv in Rustavi benutzt.

Die handgeschriebenen Quellen sind überwiegend auf Deutsch (ca. 60%). Es sind auch Archivalien auf Russisch (ca. 35 %) und Georgisch (ca. 5 %) vorhanden.

Insgesamt handelt es sich um folgende Sammlungen:

24 Fonds (thematisch organisiert z.B. "Oberpastor der deutschen Kolonien Georgiens (1823-1910)", "Aufseher deutscher Kolonien in Georgien (1838-1849)" usw.) mit insgesamt **1.328 Vorgängen**. Davon sind **50.145 Seiten** öffentlich zugänglich (Stand: 1. November 2024).

Für die weitere Bearbeitung der Archivalien wurde die KI-Plattform TRANSKRIBUS benutzt. Es wurden die folgenden wichtigen Schritte vorgenommen:

- Ausgewählte, geeignete Archivalien wurden als ".jpg"—Dateien von der Webseite des Archivs heruntergeladen.
- Thematische Einordnung der Dateien.
- Erste Transkription durch die KI-basierte Plattform TRANSKRIBUS.
- Manuelle Korrekturen und Redaktion der transkribierten Seiten durch das Projektteam.
- Übersetzung redigierter und ausgewählter Texte ins Georgische. 1, 2

Mehr als 3.000 Seiten der zugänglichen Archivalien (6%) sind bereits bearbeitet.

Wir konnten Ihnen in dieser Ausstellung nur eine kleine, exemplarische Auswahl überwiegend zu Katharinenfeld (Bolnisi) und Elisabethtal (Asureti) präsentieren.-

1 Bearbeitung der Archivalien in der APP von TRANSKRIBUS
საარქივო მასალების დამუშავება TRANSKRIBUS-ის აპლიკაციით

წყაროები და მათი დამუშავება

გერმანელი კოლონისტების შესახებ არსებული დოკუმენტების უმრავლესობა სააქართველოს ეროვნულ არქივშია დაცული. საარქივო მასალების უმეტესობა გერმანული ე.წ. კურენშრიფტით დაწერილი ხელნაწერი წყაროებია. აღნიშნულ მასალებს შორისაა მაგალითად, საეკლესიო ჩანაწერების წიგნები, დაბადების, ნათლობის, ქორწინების და გარდაცვალების მოწმობები, წერილები და ადმინისტრაციული დოკუმენტები, მაგალითად საეკლესიო საბჭოების ოქმები გერმანელ კოლონისტებთან დაკავშირებით არსებულ განსხვავებულ თემებზე და პრობლემებზე. ეს საარქივო მასალა დღემდე თითქმის არ ყოფილა გამოყენებული, რადგან მაშინ კურენშრიფტს იყენებდნენ, რომელიც დღეს უკვე აღარ გამოიყენება და მისი წაკითხვა ჭირს. გარდა ამისა, ჩვენ გამოვიყენეთ რუსთავის რეგიონულ არქივში დაცული მასალები საბჭოთა პერიოდში ელიზაბეტთალის (ასურეთი) შესახებ.

ხელნაწერი საარქივო დოკუმენტების უმრავლესობა (დაახლოებით 60%) გერმანულენოვანია. ასევე არის წყაროები რუსულ (დაახლოებით 35 %) და ქართულ (დაახლოებით 5%) ენებზე. საერთო ჯამში საქმე ეხება შემდეგ ფონდს:

24 კოლექცია (ფონდი) (თემატურად ორგანიზებული, მაგალითად, „საქართველოში არსებული გერმანული კოლონიების პასტორი (1823-1910 წწ.), „გერმანული კოლონიების ზედამხედველი საქართველოში (1838-1849 წწ.)" და სხვ.), **1.328 საქმით** და მათგან **50.145 გვერდი** საჯაროდაა ხელმისაწვდომი ონლაინ კატალოგში (01.11.2024 მდგომარეობით).

საარქივო მასალების დასამუშავებლად გამოყენებულია ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებული პლატფორმა TRANSKRIBUS-ი. გადაიდგა შემდეგი მნიშნელოვანი ნაბიჯები:

- შერჩეული საარქივო მასალები ჩამოიტვირთა არქივის ონლაინ კატალოგიდან ". jpg"-ფორმატში.
- მოხდა მასალის თემატური ორგანიზება.
- ხელნაწერი დოკუმენტების პირველადი ტრანსკრიბირება ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებული პლატფორმის TRANSKRIBUS-ი გამოყენებით.
- ტრანსკრიბირებული გვერდების მანუალური რედაქტირება და შესწორება პროექტის გუნდის მიერ.
- რედაქტირებული და შერჩეული ტექსტების ქართულად თარგმნა. 1, 2

უკვე დამუშავებულია ონლაინ ხელმისაწვდომი საარქივო მასალის 3000-ზე მეტი გვერდი (6%).

ამ გამოფენაზე შევძელით მათი მხოლოდ მცირე ნაწილის სანიმუშოდ წარმოდგენა კატარინენფელდის (ბოლნისი) და ელიზაბეტთალის (ასურეთი) შესახებ.

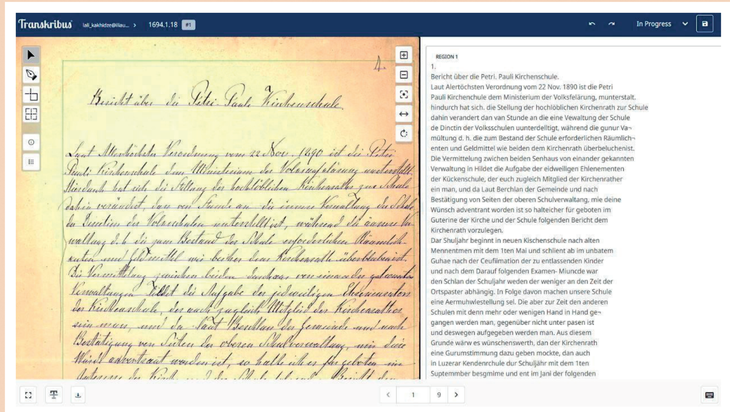

2 Bearbeitung der Archivalien in der Web-Version von TRANSKRIBUS
საარქივო მასალების დამუშავება TRANSKRIBUS-ის ვებ-ვერსიით

Sources and processing

Archival sources about German colonists in Georgia are preserved in the National Archives of Georgia. Most of them (50,145 pages) are available in the online catalog. A huge number of the documents are handwritten pages in German; to transcribe them, an AI platform, TRANSKRIBUS, was used. It works with AI-based recognition and the work could proceed effi ciently in the following steps: -

- Select and download suitable digitized sources from the different collections.
- Recognize handwritten documents and transcribe them into Latin script using AI-Platform TRANSKRIBUS.
- Manual revision and correction of errors in documents after AI processing.

More than 3,000 pages have already been transcribed. We were only able to present a small, exemplary selection of them in this exhibition.

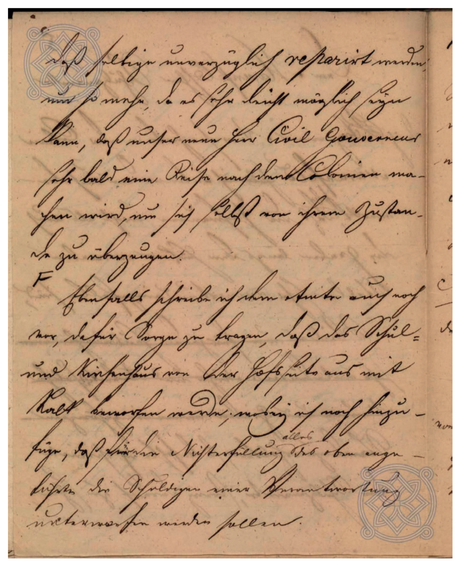

3 Beispiel von Archivalien: Nationalarchive Georgiens, Fonds N227.1.14, Blatt 12.
საარქივო მასალის ნიმუში. საქართველოს ეროვნული არქივი, ფონდი N227.1.14, გვ.12.
https://archival-services.gov.ge/germanelebi/get_picture/2074274 (03.10.2024)

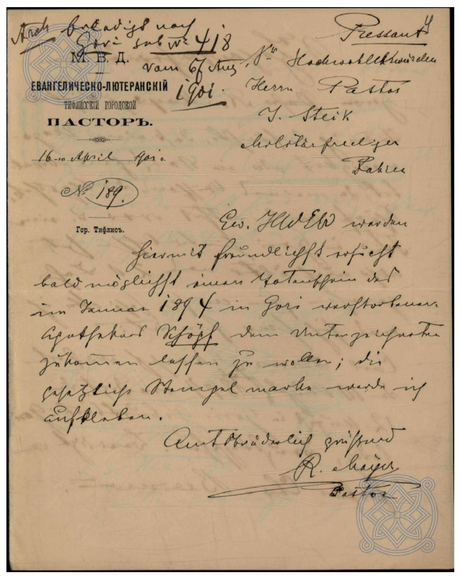

4 Beispiel von Archivalien: Nationalarchive Georgiens, Fonds N1732.1.2, Blatt 06.
საარქივო მასალის ნიმუში. საქართველოს ეროვნული არქივი, ფონდი N1732.1.2, გვ.06.
https://archival-services.gov.ge/germanelebi/get_picture/1476859 (03.10.2024)

→ Online-Katalog der Archivalien
საარქივო მასალების ონლაინ კატალოგი

→ TRANSKRIBUS Webportal
TRANSKRIBUS-ის საიტი

Die Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien
Universität Siegen
National Archives of Georgia
Verein zur Bewahrung deutschen Kulturguts im Südkaukasus
Global Entanglements